

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, zawierający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i Okolice PLB280004 został sporządzony przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony jego przedmiotów ochrony

Zgodnie z art. 28 ust. 4 cyt. ustawy o ochronie przyrody, w związku z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, obwieszczeniem z dnia 19 lipca 2013 r. znak: WOPN-OON.6320.01.05.2013.IMI podał do publicznej wiadomości informację, że przystąpił do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i Okolice PLB280004. Jednocześnie poinformował o możliwości zgłaszania uwag do dokumentacji gromadzonej podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych: w formie pisemnej, do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono 3 spotkania dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Wszystkie spotkania odbyły się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Węgorzewie.

Plan zadań ochronnych opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186, ze zm.) oraz zgodnie z zakresem, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. ustawy *o ochronie przyrody*.

Zgodnie z ww. aktami prawnymi dokonano opisu granic obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i Okolice w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. *w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247), tj. w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, a także opracowano mapę obszaru.

W trakcie opracowania planu zadań ochronnych zgromadzono, zweryfikowano i uzupełniono informacje o obszarze i przedmiotach ochrony. Za przedmioty ochrony tego obszaru uznano 4 gatunki ptaków: A120 zielonkę *Porzana parva*, A197 rybitwę czarną *Chlidonias niger*, A239 dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* i A051 krakwę *Anas strepera*.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie dostępnych danych (obowiązujący SDF) oraz częściowych weryfikacji terenowych.

Dokonano także identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony. Stan ochrony zielonki oraz rybitwy czarnej został określony jako właściwy (FV), natomiast krakwy i dzięcioła białogrzbietego jako zły (U2).

Głównymi zagrożeniami dla gatunków wodno-błotnych, będących przedmiotami ochrony na tym obszarze Natura 2000, są spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych oraz obniżanie się poziomu wody i wahania poziomu wody. Zagrożeniem są również takie drapieżniki jak lis, jenot i norka amerykańska. Zagrożenie może stanowić również zarastanie siedlisk krzewami oraz drzewami pionierskimi (brzoza, sosna, wierzbą, olszą) czyli ewolucja biocenotyczna. Dla dzięcioła białogrzbietego, zagrożenie stanowi usuwanie martwych i umierających drzew gdyż gatunek jest uzależniony od drzew liściastych.

W celu eliminacji zagrożeń zaplanowano działania ochronne. Dla dzięcioła białogrzbietego działaniem ochronnym jest przeniesienie w czasie prac leśnych na terminy poza okresem lęgowym tego gatunku oraz pozostawianie do naturalnego upadku wszystkich drzew liściastych (martwych i umierających) o wysokości powyżej 3 m i pierśnicy powyżej 15 cm.

- Uchwała Nr VIII/60/07 Rady Gminy w Srokowie z dnia 29.06.2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu wsi Leśniewo.
- Uchwała Nr VIII/59/07 Rady Gminy w Srokowie z dnia 29.06.2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu miejscowości Srokowo.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Srokowo.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Barciany – Uchwała Nr XIV/53/2007 Rady Gminy Barciany z dnia 12 grudnia 2007 r.
- Strategia Rozwoju Gminy Barciany.
- Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Barciany na lata 2005-2007 z perspektywą 2008-2015 wraz z załącznikami.
- Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Srokowo na lata 2005-2007 z perspektywą 2008-2015 wraz z załącznikiem.
- Strategia Rozwoju Społeczno-gospodarczego Gminy Srokowo na lata 2009-2016.
- Plan odnowy miejscowości Bajory Wielkie na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/111/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Bajory Małe na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/112/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Brzeźnica na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/113/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Jegławki na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/114/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Kałki na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/115/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Wyskok na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/123/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Plan odnowy miejscowości Leśniewo na lata 2008-2015 – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/126/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Węgorzewo do 2015 roku.
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Węgorzewo, woj. warmińsko-mazurskie.
- Analiza Zmian w Zagospodarowaniu Przestrzennym Miasta i Gminy Węgorzewo. Wyniki analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, ocena postępu w opracowywaniu planów miejscowych i wieloletni program ich sporządzania

Analiza powyższych dokumentów wykazała, iż realizacja ich ustaleń nie będzie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, zatem nie stwierdzono potrzeby wprowadzania do nich zmian. Jedynie w przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu wsi Leśniewo w gminie Srokowo (uchwała Nr XXVII/106/04 i uchwała Nr VIII/60/07 Rady Gminy w Srokowie) wprowadzono w załączniku nr 7 do zarządzenia wskazania do zmian dotyczące ograniczenia zabudowy pomostami linii brzegowej jeziora.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby opracowania dla obszaru Natura 2000 lub jego części planu ochrony, o którym mowa w art. 29 cyt. ustawy o ochronie przyrody.

W dniu 24 października 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 cyt. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.033.2014.WS.2 podał do publicznej wiadomości informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Oświnem PLH280044. Informacja została opublikowana w prasie lokalnej („Gazeta Wyborcza”), tablicy ogłoszeń RDOŚ, w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także na tablicach

Ze względu na dużą presję drapieżników na zielonkę, krakwę konieczne jest przeprowadzenie inwentaryzacji drapieżników – gatunków obcych (jenota, norki amerykańskiej) i lisa oraz opracowanie programu eliminacji tych gatunków.

Ponieważ dużym zagrożeniem dla gatunków wodno-błotnych są spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych oraz zanieczyszczenia wody zaplanowano sporządzenie szczegółowej ekspertyzy hydrologicznej i hydrogeologicznej, zawierającej analizę uwarunkowań i procesów hydrologicznych i hydrogeologicznych na terenie całego obszaru Natura 2000 oraz zlewni jeziora Oświn z uwzględnieniem istniejących urządzeń hydrotechnicznych, jak i wszelkich punktów poboru i spustu wody.

Obszar objęty jest następującymi dokumentami planistycznymi:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Srokowo. Cz. II Kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Srokowo na lata 2005-2007 z perspektywą 2008-2015;
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Srokowo na lata 2009-2016;
- Załączniki do Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Srokowo na lata 2005-2007 z perspektywą 2008-2015;
- Plan odnowy miejscowości Wyskok na lata 2008-2015 (Uchwała Nr XXI/123/08 Rady Gminy Srokowo z dnia 27 czerwca 2008 r.);
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Węgorzewo do 2015 roku;
- Plan rozwoju lokalnego gminy Węgorzewo, woj. warmińsko-mazurskie.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, iż realizacja ich ustaleń nie będzie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, zatem nie stwierdzono potrzeby wprowadzania do nich zmian.

W ramach prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych nie stwierdzono potrzeby opracowania dla obszaru Natura 2000 lub jego części planu ochrony, o którym mowa w art. 29 cyt. ustawy *o ochronie przyrody*.

W dniu 24 października 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy *o ochronie przyrody* oraz art. 39 cyt. ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.033.2014.WS.2 podał do publicznej wiadomości informację o możliwości złożenia uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i okolice PLB280004. Informacja została opublikowana w prasie lokalnej („Gazeta Olsztyńska”), tablicy ogłoszeń RDOŚ, w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także na tablicach ogłoszeń właściwych starostw oraz urzędów miast i gmin: Starostwo Powiatowe w Kętrzynie, Starostwo Powiatowe w Węgorzewie, Urząd Gminy Srokowo oraz Urząd Gminy Węgorzewo.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

I Klub Przyrodników

1. *Z dokumentacji PZO wynika, że stan rozpoznania obszaru pod kątem przedmiotów ochrony i uwarunkowań ich ochrony nie jest zadowalający. Wydaje się, że w obszarze tym należałoby rozważyć, czy również inne gatunki ptaków z załącznika I lub migrujących nie powinny być przedmiotami ochrony, co nie zostało zrealizowane w ramach prac nad PZO. PZO zakłada, że opracowane mają być dalsze ekspertyzy i programy. Uważamy, że w tej sytuacji należałoby ustalić potrzebę sporządzenia planu ochrony dla obszaru.*

Uwagę odrzucono. Dokumentacja dotycząca awifauny obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i okolice jest obszerna. W publikacji „*Jezioro Oświn i okolice. Monografia przyrodniczo-kulturowa*” (Gromadzki M., Wiśniewski R.J. (red.). 2005) oraz w opracowanej w 2009 roku przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków dokumentacji do planu zarządzania, podane liczebności poszczególnych gatunków nie pozwalają, zgodnie z kryterium 1% krajowej populacji lęgowej, na wskazanie ich jako przedmiotów ochrony. Np. liczebność bąka wynosi 10-15 samców przy populacji krajowej 4100-4800 odżywających się samców (Dombrowski 2004), dla którego 1% reprezentacji wynosi około 45 samców (Polak M. 2013). Liczebność błotniaka stawowego to 15-20 par przy populacji krajowej liczącej 4300-7700 par lęgowych (Kuczyński i Chylarecki 2012), a według danych Komitetu Ochrony Orłów nawet 7-10 tys. par. Wielkości te są zatem znacznie poniżej progu kwalifikującego. Dotyczy to również ptaków migrujących.

W zarządzeniu wskazano na konieczność przeprowadzenia inwentaryzacji, która będzie mogła wykazać potrzebę zmiany przedmiotów ochrony i wskazać na konieczność sporządzenia planu ochrony.

2. *Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, akt prawa miejscowego powinien stanowić jednoznaczne normy prawne, zrozumiałe na podstawie samego aktu prawnego bez potrzeby odnoszenia się do źródeł zewnętrznych. W związku z tym cel działań ochronnych należy określić, jako opis stanu, który powinien zostać osiągnięty, bez odwołań do ocen stanu ochrony w formie FV lub U1. Inaczej bowiem nie jest jasne, jakie są kryteria „właściwego (FV)” stanu ochrony gatunku – jak ocenić, czy cel został osiągnięty, czy nie? Nawiasem mówiąc, informacji takiej nie dostarcza ani literatura, ani sporządzona dokumentacja PZO.*

Uwagę odrzucono. Cele działań ochronnych sformułowano zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Skrót FV, U1, U2 zostały podane dodatkowo w nawiasach, natomiast stan ochrony został zdefiniowany również w sposób opisowy, jako właściwy, niezadowalający oraz zły, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

3. *Cel dla dzięcioła białogrzbietego jest lepiej określony, ale należy doprecyzować, co oznacza „poziom minimum 20%”.*

Uwagę uwzględniono. Doprecyzowano zapis wskazując na 20% miąższości żywego drzewostanu.

4. *Oprócz inwentaryzacji drapieżników, należałoby ująć w planie zbadania ich rzeczywistej presji na ptaki, i dopiero w razie potrzeby opracowanie programu ich eliminacji. W przeciwnym razie wątpliwości będzie nasuwać szczególnie eliminacja lisa, który jest naturalnym komponentem fauny obszaru – nie wydaje się, by rzeczywiście należało dążyć do jego eliminacji, co najwyżej można ograniczyć jego liczebność, ale dopiero po wykazaniu, że jest ona rzeczywiście antropogenicznie podwyższona, a wpływ tego gatunku na ptaki jest rzeczywisty i poważny.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapis na następujący: „Inwentaryzacja drapieżników – gatunków obcych (jenota, norki amerykańskiej) i lisa oraz zbadanie presji tych gatunków na przedmioty ochrony. W przypadku wykazania istotnej presji drapieżników na przedmioty ochrony opracowanie programu eliminacji tych gatunków. W ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu”.

II Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie

1. *Wnosimy o wykreślenie w całości zadania dotyczącego dzięcioła białogrzbietego „przeniesienie w czasie prac leśnych na terminy poza okresem lęgowym dzięcioła białogrzbietego (okres lęgowy od 15 marca do 30 maja). Dopuszczalne są prace leśne odnowieniowe i pielęgnacyjne po zaopiniowaniu przez RDOŚ. Od 1. roku obowiązywania planu” gdyż nie wynika ono z żadnych zagrożeń ani istniejących, ani potencjalnych przedstawionych z załączniku nr 3 do omawianego dokumentu; miejsce realizacji zadania jest nieprecyzyjne i wynika prawdopodobnie z braku rozeznania przez wykonawców planu faktycznych miejsc występowania gatunku; w naszym odczuciu jest też próbą utworzenia – ukonstytuowania – swoistej strefy okresowej dla gatunku, który zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej takowej nie wymaga; po przeprowadzeniu rzetelnej inwentaryzacji wraz z oceną stanu ochrony gatunków będzie istniała możliwość aneksowania zarządzenia i przywrócenia tego zapisu, ale oczywiście już z precyzyjną lokalizacją; również zapis „dopuszczalne są prace leśne odnowieniowe i pielęgnacyjne po zaopiniowaniu przez RDOŚ jest bezprawny.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zgodnie z zapisami zawartymi w publikacji „Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” (Zawadzka i in. 2013) jednym z głównych zagrożeń dla tego gatunku są prace leśne prowadzone w okresie lęgowym określanym terminem od 15 marca co najmniej do 30 czerwca (Czeszczewik i in. 2013). Dlatego też wprowadzono zapis o nieprzewodzeniu prac leśnych w okresie lęgowym dzięcioła białogrzbietego. Mając jednak na uwadze konieczność prowadzenia gospodarki leśnej, w PZO skrócono ten termin do 30 maja. Służy ono eliminacji zagrożenia wskazanego w załączniku nr 3, tj. B07 prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym.

Ponieważ zgodnie z danymi z opracowanej w 2009 roku przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków dokumentacji do planu zarządzania siedliska dzięcioła białogrzbietego poza rezerwatem przyrody znajdują się w północno-zachodniej części obszaru wpisano wydzielenia leśne, których dotyczy ograniczenie prac leśnych w okresie lęgowym tego gatunku.

2. W działaniu nr 2 „Pozostawianie do naturalnego upadku wszystkich drzew liściastych” prosimy o dodanie „z wyjątkiem przypadków wynikających z przestrzegania przepisów BHP i zagrażających trwałości drzewostanu.

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zapis do zarządzenia i dokumentacji PZO „z wyjątkiem przypadków wynikających z przestrzegania przepisów BHP i zagrażających trwałości drzewostanu”.

III Nadleśnictwo Srokowo

1. Nadleśnictwo przekazuje poniżej uwagi, których nieuwzględnienie doprowadzi do zatwierdzenia planu zawierającego:

- brak korelacji pomiędzy inwentaryzacją przedmiotu ochrony wykazaną w części opisowej a określeniem zadań ochronnych,
- określenie zadań ochronnych polegających na modyfikacji gospodarki leśnej w miejscu i czasie pozostającym bez wpływu na przedmiot ochrony, jak również
- wprowadzenie zapisów w znaczny sposób utrudniających właściwe wykorzystanie mikrosiedlisk.

Zapisy PZO budzące naszą wątpliwość dotyczą A239 dzięcioła białogrzbiatego *Dendrocopos leucotos*. Gatunek średniej wielkości osiadłego ptaka z rodziny dzięciołowatych (Picidae). Zamieszkuje pas lasów liściastych Eurazji. W obszarze nieliczny. Związany ze starodrzewami i drzewami martwymi głównie w północnej części ostoi (na północ od jeziora).

Str. 29 PZO:

Lp.	Przedmiot ochrony	Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	A4		Przeniesienie w czasie prac leśnych na terminy poza okresem lęgowym dzięcioła białogrzbiatego (okres lęgowy od 15 marca do 30 maja) od 1. roku obowiązywania planu. Dopuszczalne są prace leśne odnowieniowe i pielęgnacyjne po zaopiniowaniu przez RDOŚ		Od pierwszego roku obowiązywania planu		Nadleśnictwo Srokowo
5	A239 <i>Dendrocopos leucotos</i> nr: 6194		Nieusuwanie i pozostawianie do naturalnego upadku umierających i martwych drzew liściastych	Należy pozostawić do naturalnego upadku wszystkie drzewa liściaste (umierające i martwe) o wysokości powyżej 3 m i pierśnicy 0-15 cm	Cały obszar ostoi	Począwszy od pierwszego roku obowiązywania (PZO), w każdym roku.	bez kosztowo	Nadleśnictwo Srokowo Nadleśnictwo Broki

Lasy Nadleśnictwa Srokowo położone są w południowo-zachodniej części Ostoi, czyli poza częścią, w której zgodnie z opisem w PZO występuje dzięcioł białogrzbiety. Dlatego też przypisanie działań ochronnych określonych na stronie 29 w pkt. 4 i 5 jest niecelowe w lasach Nadleśnictwa Srokowo, ponieważ wykonywane zadania ochronne przeprowadzane byłyby w miejscach, w których nie występuje przedmiot ochrony. Ponadto brak określenia miejsc lęgowych dzięcioła białogrzbiatego a nałożenie zadań ochronnych, o których mowa w pkt. 4 i 5 na cały obszar ostoi jest niedopuszczalne. Usuwanie drzew obumierających i martwych zagrażających zdrowiu i życiu powinno być możliwe w każdym czasie, a wykonywane zadania z zagospodarowania lasu nie powinny wymagać zaopiniowania przez RDOŚ, tym bardziej, że nie wynika z zapisów PZO czy w przypadku opinii negatywnej prace miałyby być niewykonane.

Uwagę uwzględniono częściowo. Zgodnie z projektem planu zarządzania obszarem, opracowanym w 2009 r. przez Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków na podstawie 2-letnich badań terenowych, dzięcioł białogrzbiety występuje w północno-zachodniej części obszaru Natura 2000. W związku z omyłką w dokumentacji planu zmieniono zapis określający położenie siedlisk dzięcioła białogrzbiatego na północno-zachodnią część obszaru. Uszczegółowiono miejsca lokalizacji działania ochronnego dotyczącego przeniesienia prac leśnych poza okres lęgowy, poprzez podanie oddziałów i pododdziałów. Pozostawiono zapis dotyczący pozostawiania wszystkich liściastych martwych drzew o wysokości powyżej 3 metrów i pierśnicy 15 cm na całym obszarze Natura 2000. Usunięto zapis o konieczności zaopiniowania przez RDOŚ prac leśnych odnowieniowych i pielęgnacyjnych.

IV Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

1. *W przypadku zaplanowanych działań ochronnych w ramach planów zadań ochronnych, w pokrywających się z nimi terytorialnie rezerwach przyrody, niezbędnym jest ujęcie ich w zadaniach ochronnych lub planach ochrony poszczególnych rezerwatów.*

Uwagi nie rozpatrywano, ponieważ nie dotyczy ona zapisów zarządzenia poddanych konsultacjom. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przy opracowywaniu zadań ochronnych i planów ochrony dla rezerwatów przyrody uwzględnia zapisy obowiązujących planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

2. *Wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” zatwierdzonych w dniu 21 marca 2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody – jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych, zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody. Odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, dyrektor RDOŚ może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych. W związku z tym wnioskuje się o dostosowanie PZO do przedmiotowych wytycznych i zmianę zapisów w tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych niezwiązanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, itp.) i ich powierzeniu właściwemu nadleśniczemu wnioskuje się o ujednoczenie zapisów w kolumnie podmiot odpowiedzialny: „RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z właściwym nadleśnictwem”. W przypadku kwestionowania ww. zapisu wnioskuje się o zabezpieczenie środków finansowych na realizację ww. działań. Plany zadań ochronnych powinny się ograniczać tylko i wyłącznie do postanowień określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym skoro ustawodawca w upoważnieniu ustawowym nie dopuścił w sposób wyraźny możliwości wkraczania w sferę praw i wolności obywateli i podmiotów prywatnych poprzez zobowiązanie ich do określonych działań ochronnych, to nie można w planie zadań ochronnych ww. kwestii regulować. W takiej sytuacji zasadnym jest wprowadzenie stosownych zmian w rubryce: Podmiot odpowiedzialny poprzez usunięcie z niej właścicieli i zarządców gruntów.*

Uwagi nie uwzględniono. W zarządzeniu nie ma zapisów, które nakładają na Nadleśnictwa wykonywanie działań ochronnych, które wymagałyby nakładów pieniężnych. Są zapisy o zaniechaniu prac leśnych w okresie lęgowym dzięcioła białogrzbietego oraz o pozostawianiu martwych drzew.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody „Jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń”. Dlatego też przy działaniach nakładających obowiązki na zarządców i właścicieli (z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa) zapis w Planach zadań ochronnych (nie dotyczy to omawianego zarządzenia) zgodnie z wytycznymi GDOŚ brzmi „właściciele i zarządcy gruntów na podstawie porozumienia z RDOŚ”.

Odpowiedzialność za wykonanie pozostałych działań ochronnych zapisanych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Jezioro Oświn i okolice PLB280004 spoczywa na Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Ponadto zgodnie z wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzeniu nie można warunkować wykonania działań od pozyskania lub zapewnienia środków finansowych.

3. *Zagrożenia dla dzięcioła białogrzbietego – Wnioskuje się o usunięcie lub przeniesienie rubryki zagrożeń potencjalnych, sformułowanych w projekcie PZO zagrożeń istniejących: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew oraz B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) – Zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna jest jednym z podstawowych czynników warunkujących trwałość lasów oraz ochronę różnorodności biologicznej, a więc nie można jej traktować jako zagrożenia. W ramach gospodarki leśnej prowadzonej*

zgodnie z zasadami trwale zrównoważonego rozwoju pozostawianie drzew biocenotycznych jest jednym z elementów. Natomiast odnawianie lasu po wycince, który zawsze istniał, nie może stanowić istotnego zagrożenia. Dodatkowo trzeba zaznaczyć, że przebudowa składu gatunkowego drzewostanów następuje pod kątem renaturalizacji siedlisk.

Uwagę uwzględniono częściowo: Zdecydowano o przeniesieniu zagrożenia B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) do zagrożeń potencjalnych, gdyż jako takie może wystąpić, np. w przypadku zmiany przepisów dotyczących tego zagadnienia.

Natomiast pozostawiono w zagrożeniach istniejących B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew. Zgodnie z zapisami zawartymi w publikacji „*Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000*” (Zawadzka i in. 2013) rewir dzięcioła białogrzbietego obejmuje przeciętnie 50-100 ha lasu naturalnego, bądź nawet kilkaset ha drzewostanów gospodarczych. Na niżej jedna para zajmuje przeciętnie ok. 100 ha (Wesołowski 1995a), ale wielkość areалу zależy od zagęszczenia martwych i obumierających drzew i może dochodzić nawet do kilkunastu km² (Aulén 1988). Dla utrzymania 1% populacji (12 par) w jednej ostoi, przyjmując terytorium 100 ha, konieczne jest zachowanie min. 1200 ha siedlisk gatunku o kryteriach FV-1 [za kryterium FV-1 (właściwy) rozumie się tu niezagospodarowane stare grądy, łęgi, olsy, buczyny, brzożowe lasy bagienne o powierzchni co najmniej 100 ha przypadającej na jedno terytorium, **z ilością martwego drewna co najmniej 50 m³/ha** lub brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 20 lat].

4. *Cel działań ochronnych dla dzięcioła białogrzbietego – Formułowanie celu ochrony podając, iż należy utrzymać „zasobność siedliska pod względem martwych drzew na poziomie minimum 20%” nie precyzuje, o jakie 20% chodzi. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż wyznaczona z góry ilość martwych drzew może okazać się niemożliwa do spełnienia w ciągu 10 lat obowiązywania PZO. W związku z tym wnioskuje się o przereadowanie celu ochrony na: „Stopniowa poprawa stanu populacji w kierunku stanu właściwego”.*

Uwagę uwzględniono Doprecyzowano zapis wskazując na 20% miąższości żywego drzewostanu oraz wprowadzono zapis „Stopniowa poprawa stanu ochrony populacji poprzez zabezpieczenie odpowiedniej powierzchni i jakości siedliska (dążenie do zasobności siedliska pod względem martwych drzew na poziomie minimum 20% miąższości żywego drzewostanu)”.

5. *Cel działań ochronnych dla krakwy – Formułowanie celu ochrony wskazując na „poprawę stanu ochrony siedliska z nieodpowiedniego (U1) na właściwy (FV)” podobnie jak wyżej może okazać się niemożliwa do spełnienia w ciągu 10 lat obowiązywania PZO. W związku z tym wnioskuje się o przereadowanie celu ochrony na: „Stopniowa poprawa stanu populacji w kierunku stanu właściwego (FV)”.*

Uwagę uwzględniono Wprowadzono Poprawa perspektywy ochrony gatunku poprzez utrzymanie stanu ochrony siedliska (U1) . Osiągnięcie poprawy stanu ochrony siedliska do właściwego (FV) nie jest możliwe w perspektywie 10 lat obowiązywania PZO.

6. *Działania ochronne dla dzięcioła białogrzbietego – Wnioskuje się usunięcie zapisu uzależniającego wykonywanie „prac leśnych odnowieniowych i pielęgnacyjnych od zaopiniowania ich przez RDOŚ”. PZO jest dokumentem jasno precyzującym działania ochronne, które w dalszej kolejności powinny być przeniesione do PUL. Dlatego taki zapis jest niedopuszczalny. Dodatkowo wnioskuje się o podanie lokalizacji działań, ograniczenie ich do miejsc występowania gatunku. Planowanie ich na terenie całej ostoi jest nie do przyjęcia;*

Uwagę uwzględniono. Usunięto zapis o konieczności zaopiniowania przez RDOŚ prac leśnych odnowieniowych i pielęgnacyjnych.

7. *Działania ochronne dla dzięcioła białogrzbietego – Wnioskuje się o zmianę zapisu dotyczącego „pozostawianie do naturalnego upadku wszystkich drzew liściastych (martwych i umierających) o wysokości powyżej 3 m i pierśnicy powyżej 15 cm” na: „pozostawianie do naturalnego rozkładu części drzew liściastych (martwych i umierających) z wyłączeniem drzew zagrażających bezpieczeństwu publicznemu”. Dodatkowo, podobnie jak wyżej, wnioskuje się o ograniczenie lokalizacji działań do miejsc występowania gatunku.*

Uwagi uwzględniono Drzewa martwe i zamierające pozostawiane są w ilościach zbyt małych, które nie pozwalają na osiągnięcie właściwego poziomu wskaźnika ilości martwego drewna dla dzięcioła

białogrzbietego powodując obniżenie oceny stanu zachowania siedliska gatunku. Jednocześnie zbyt małe ilości pozostawianych drzew nie pozwalają na osiągnięcie wskaźników określających zasoby martwego drewna dla występującego na tym terenie siedliska 9160 Grądu subatlantyckiego (patrz plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Oświnem PLH280044). Zgodnie z metodyką badań monitoringowych GIOŚ (PMS) jednymi ze wskaźników oceny stanu siedliska przyrodniczego 9160 Grąd subatlantycki są: martwe drewno (łącznie zasoby) i martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50 cm grubości. Jednakże mając na uwadze dbałość o trwałość lasu wprowadzono zapis do zarządzenia i dokumentacji PZO „z wyjątkiem przypadków wynikających z przestrzegania przepisów BHP i zagrażających trwałości drzewostanu”.

Wskazano dokładną lokalizację tego działania ochronnego poprzez podanie oddziałów i wydzieł leśnych.

V GDOŚ

1. *Brak w dokumentacji PZO niektórych zagrożeń – A02.01 dla zielonki, rybitwy czarnej i krakwy – które są wymienionych w zarządzeniu.*

Uwagę uwzględniono. Uzupełniono zapisy w dokumentacji planu zadań ochronnych.

2. *Uwaga do zagrożeń dla zielonki, rybitwy czarnej i krakwy – jako zagrożenie wskazano „K03.04 Drapieżnictwo” w opisie wskazując, że ze strony norki amerykańskiej. Z uwagi na wymieniony gatunek należałoby do zagrożeń dodać również „I01 Obce gatunki inwazyjne”.*

Uwagę uwzględniono. Tabelę uzupełniono o wskazane zagrożenie.

3. *Uwaga do celów działań ochronnych dla zielonki i rybitwy czarnej – Proszę dodać słowo „obecnego” właściwego stanu ochrony.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapis na „Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony”.

4. *Uwaga do celu działań ochronnych dla krakwy – Jako cel wskazano poprawę stanu (dodać słowo „ochrony”) populacji poprzez zabezpieczenie odpowiedniej powierzchni siedliska. Proszę podać, jaka to powierzchnia.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Poprawa perspektywy ochrony gatunku poprzez utrzymanie stanu ochrony siedliska (U1). Osiągnięcie poprawy stanu ochrony siedliska do właściwego (FV) nie jest możliwe w perspektywie 10 lat obowiązywania PZO. Nie jest możliwe określenie powierzchni.

5. *Uwaga do działania ochronnego dla dzięcioła białostrzykowego – W zakresie działania „Przeniesienie w czasie prac leśnych na terminy poza okresem lęgowym...” zwrot „przeniesienie w czasie” proponują zastąpić zwrotem „przesunięcie terminów”.*

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zapis „Przesunięcie terminu prac leśnych na terminy poza okresem lęgowym dzięcioła białostrzykowego (okres lęgowy od 15 marca do 30 maja). Usunięto zgodnie z sugestiami RDLP „Dopuszczalne są prace leśne odnowieniowe i pielęgnacyjne po zaopiniowaniu przez RDOŚ”.

6. *Uwagi do działań ochronnych dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji celów działań ochronnych. Wskazano że mają być realizowane zgodnie z metodyką GIOŚ, tymczasem np. dla zielonki podano: „z zastosowaniem stymulacji głosowej (co 100-150 m)”, podczas gdy w metodyce GIOŚ jest 100-200 m.*

Uwagę uwzględniono. Wprowadzono zapisy zgodne z metodyką GIOŚ:

- 1) Zielonka. Ocena stanu populacji poprzez ocenę liczebności bezwzględnej. Przeprowadzenie w maju dwukrotnej kontroli wieczornej z zastosowaniem stymulacji głosowej (co 100-200 m).
- 2) Rybitwa czarna. Ocena stanu populacji poprzez ocenę liczebności bezwzględnej (pary lęgowe). W okresie maj-lipiec przeprowadzenie 3-4 kontroli dziennych.
- 3) Dzięcioł białostrzykowy. Ocena stanu populacji poprzez ocenę liczebności bezwzględnej (pary lęgowe). Dwukrotna kontrola dzienna, przedpołudniowa (godz. 7-12) na transekcie z zastosowaniem stymulacji głosowej. Pierwsza kontrola: 15 marca – 31 marca (optymalnie 20-31 marca), druga kontrola: 1 kwietnia – 15 kwietnia.

7. *Uwaga do dokumentacji planu zadań ochronnych – Proszę o wyjaśnienie sposobu określenia liczby stanowisk poszczególnych gatunków.*

Wyjaśnienie. Przyjęto, że stanowiskiem w przypadku gatunków związanych z terenami wodnymi jest jezioro Oświn, natomiast w przypadku dzięcioła białostrzykowego lasy w obszarze Natura 2000.

8. *Uwaga do dokumentacji planu zadań ochronnych – Proszę o wyjaśnienie różnicy w ocenie stanu ochrony przedmiotów ochrony po weryfikacji terenowej.*

Wyjaśnienie. Prace terenowe były prowadzone w lipcu i sierpniu, czyli pod koniec i po okresie lęgowym, jednak możliwe było określenie stanu populacji (w przypadku zielonki, krakwy i rybitwy czarnej) i stanu siedlisk przedmiotów ochrony.

9. *Uwaga do dokumentacji planu zadań ochronnych – Nazwę działania określono jako „Eliminacja drapieżników obcych geograficznie oraz ograniczenie liczebności lisa” natomiast w zakresie wskazano „Inwentaryzacja obcych gatunków...”. Przy tak zdefiniowanym zakresie działanie powinno być nazwane „Uzupełnienie wiedzy o drapieżnikach...” i przeniesione z działań ochrony czynnej do działań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy.*

Uwagę uwzględniono. W zarządzeniu działanie było wpisane jako uzupełnienie stanu wiedzy. Przez niedopatrzenie nie wprowadzono poprawki do dokumentacji. Po uwzględnieniu uwagi Klubu Przyrodników działanie zaklasyfikowano jako dotyczące uzupełnienie stanu wiedzy, nadając mu brzmienie: „Inwentaryzacja drapieżników – gatunków obcych (jenota, norki amerykańskiej) i lisa oraz zbadanie presji tych gatunków na przedmioty ochrony. W przypadku wykazania istotnej presji drapieżników na przedmioty ochrony opracowanie programu eliminacji tych gatunków.”.

10. *Uwaga do dokumentacji planu zadań ochronnych – Uwagi do tabeli nr 6 dotyczące wskazanego obszaru działań ochronnych „cały obszar ostoi” przy jednoczesnym wskazaniu przy każdym z gatunków kodu guid, np. af9b.*

Uwagę uwzględniono. W kolumnie „Przedmiot ochrony” wpisano stanowiska gatunków, przyjmując, że stanowiskiem w przypadku gatunków związanych z terenami wodnymi jest jezioro Oświn, natomiast w przypadku dzięcioła białogrzbiatego lasy w obszarze Natura 2000. Ze względu na charakter działań ochronnych część z nich obejmuje cały obszar Natura 2000 (inwentaryzacja drapieżników, ekspertyza hydrologiczna i hydrogeologiczna). Teren działania ochronnego związanego z wstrzymaniem prac leśnych w okresie lęgowym dzięcioła białogrzbiatego został zmieniony poprzez podanie wydzieli leśnych. Usunięto kody guid z kolumny „Podmiot ochrony” oraz spod tabeli.

11. *Uwagi dotyczące błędów pisarskich.*

Uwagi uwzględniono. Skorygowano zapisy, poprawiając wskazane błędy pisarskie.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak: PN 0522.3.2015 z dnia 13 stycznia 2015 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, w myśl art. 46 cyt. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak: WOPN-OON.082.01.64.2014.AB.2 z dnia 22 stycznia 2015 r. podał do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu i możliwościach zapoznania się z jego treścią oraz uzasadnieniem zawierającym informacje o udziale społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Z-ca REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie
Regionalny Konserwator Przyrody
Maria Mellin

